

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 25. rožnika 1880.

List 26.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janez Bilc.

(Dalje.)

Božična.

(A solis ortus cardine.)

Tje, od izhoda solnčnega,
Do konca zemlje zadnjega
Naj bode Kristus kralj češčen.
Po Devi čisti nam rojen.

Svetá stvaritelj blaženi
Oblekel blapčevo teló;
Človeka človek reši naj,
Stvari da svoje ne zgubi.

Prečiste matere teló
Obsenči milost iz neba,
Skrivnost, katere ne pozná,
Devica hrani izvoljena.

Telesa hiša čistega
Postala tempelj Večnega.
In ta, ki moža ne pozná,
Je mati zdaj Neskončnega.

Rodila mati Njega je,
Ki ga naznanil Gabriel;
Katir'ga kazal je Kerstnik
Na svet še ne rojenega.

Na slamo bil je položen,
In jaslic c'ló se branil ni;
Se hrani s kapljo mleka tá,
Ki pticam strádati ne dá.

Bogá slavi nebeški zbor,
Mu angeljski prepéva kor;
Pastirjev truma zdaj spozná
Pastirja, stvarnika svetá.

Naj Jezus slava ti doní,
Ki se rodil iz Deve si,
Z Očetom, z Duhem blaženim,
Na večne čase slavljenim.
Amen.

O nedeljah v velikonočnem času.

(Rex sempiternae coelitem.)

Nebéščanov neskončni Kralj,
Mogočni stvarnik vsih stvari,
Od vekov Sin popolnoma
Enák Očetu večnemu!

Ko stvarjal si vesoljni svét,
Podobo lica Svojega
Adamu dajal, združil si
Prah zemlje in preblagi duh.

Ko pa zvijačni, ljuti zmaj,
Umazal je človeški rod,
Oblekel si mesó, da nam
Lepoto verneš zgubljeno.

Rodil iz Deve se nekđaj,
Rodiš iz groba se sedaj,
In ukazuješ nam, s Teboj
Naj s tmíne groba vstanemo.

Ti s kerstno vodo, o Pastir!
Umivaš čedo izvoljeno:
To kopelj dušam blažena,
Krivic in greha je pokóp.

Smo zaslužili križ le mi,
Pa Tebe nanj pripeli so.
Za blagor naš prelil si kri,
Prelil do zadnje kapljice.

O Jezus, da na veke boš
Velikonočna radost nam,
Od smerti grozne hudobij
Oživi in oprosti nas!

Očetu slava naj doní,
In Sinu, ki je z groba vstal,
In Duhu, ki tolaži nas,
Naj bode slava večni čas.
Amen.

O sobotah v štiridesetdnevem postu.

(Audi, benigne Conditor!)

Usliši, Stvarnik prošenj glas,
Ki v joku nam iz serc kipé,

Ko prišel posta svetega
Je čas štírdésednevnega.

Ti gledaš nam v serce in veš,
Kak slabe naše so moči:
Ker k Tebi se vernili smo,
Naj odpúščenje prejmemo.

Sicer grešili mnogo smo,
Pa grehe zdaj spoznavamo;
Slavimo Tvoje mi imé,
Zacéli Ti nam rane vse.

Dodeli, pros'mo, milostno,
Da s postom vkrótimo teló,
Da serce izbríše greha sléd,
Sovraži naj krivice jéd.

Dodeli, Trojstvo blaženo,
O Trojedini to nam daj,
Da posta svetega bo čas
Obilen sad rodil za nas.
Amen.

Sr. Jožef.

(Dalje.)

7. Pobožni kristjani pa častijo svetega Jožefa in se njegovi mogočni priprošnji še posebej priporočujejo s tridnevnicami ali tudi z devetdnevnici, ki, ktere opravljajo pred njegovimi prazniki, ali pa v kaki sili ali potrebi.

8. Kdo ni radostno sprejel veselega naznanila, ko so sv. Oče Pij IX leta 1870 svetega Jožefa izvolili patrona vesoljni katoliški Cerkvi? Sv. Oče so hoteli tako svetega Jožefa posebno počastiti, njegovo ime tu na zemlji povelicati, ko so zraven Marije odbrali varha veliki katoliški družini njega, ki je z Marijo vred nekda tako ljubeznjivo skerbela za Dete Jezusa. S tem so pa hotli sv. Oče, naj vsi pravoverni tega velicega svetnika častijo, in se v vsih svojih britkosti zatekajo k njemu, ki je bil varh mladosti našega Zveličarja in čuvaj časti Device in Matere Marije. Zlasti so hotli ta veliki papež sebe in vso katoliško Cerkev v današnjih toliko hudih časih postaviti v varstvo in brambo tega mogočnega besednika pri njegovem varovancu Jezusu Kristusu. Ljubeznjivo, kakor so le sv. Oče Pij znali, so rekli 23. svečana 1871 neki družbi: „Preljubi moji! pojdite k Jožefu, on bo v naših nadlogah za nas prosil“. In kje je pravi kristjan, ki bi v britkosti tega življenja zraven Marije Device ne častil njenega deviškega ženina in se njegovi priprošnji ne priporočal?

9. Pobožnim kristjanom ni zadosti, da vsako sredo posebej posvetijo svetemu Jožefu, kakor je preblaženi nevesti njegovi Mariji Devici sobota posvečena. Kakor so častivci Marijni v njeno posebno počešenje odbrali zmed dvanajst letnih mesecev naj lepši mesec v spomladanskem času, ktereга sploh že Marijin mesec imenujemo; tako častivci svetega Jožefa posebej v njegovo češenje odločujejo mesec, v katerem obhajamo god tega velicega svetnika. In sv. Oče Pij IX so to češenje poterdili in dodelili 300 dni odpustka vsaki dan in enkrat v mesecu popolnoma odpustek pod navadnimi pogoji slehernemu kristjanu, kteri ta mesec vsaki dan v čast svetemu Jožefu kakoršno koli počešenje ali opravilo opravi.

10. Papež Urban VIII že je poterdil in z odpustki obdaroval rožni venček v čast svetemu Jožefu. Ta rožni venček ima 60 jagod, v spomin 60 lét, kolikor

jih je sv. Jožef po ustnem izročilu preživel na zemlji; razdeljen je v 15 odstavkov po 4 jagode; in sicer je ena bela v spomin deviške nedolžnosti, in tri višnjeve v spomin ponižnosti, uboštva in pravičnosti tega velicega svetnika.

11. V Veroni na Laškem so začeli nositi pas sv. Jožefa. Vatanovila se je celó bratovšina pasú svetega Jožefa, ktero so sv. Oče Pij IX leta 1860 poterdili in z mnogimi odpustki obdarili. Današnje dni nosi veliko častivcev svetega Jožefa taki pas.

12. V Veinhaus-u pri Dunaji se zapisujejo tudi mašniki, ki prevzamejo en ali več dni v letu, da darujejo sv. mašo v čast sv. Jožefu za srečno zadnjo uro in za vse žive in mertve ude te družbe. Večidel vsi dnevi celega leta so tako posvečeni mogočnemu patronu za srečno zadnjo uro.

Kaj pa po Slovenakem? Kjerkoli gre za dobro in koristno stvar nismo bili Slovenci nikjer zadnji. Tudi sveti Jožef ima svoje častivce med pobožnimi Slovenci. In to je prav; sej je sveti Jožef še naš posebni deželni patron. Po Koroškem, v št. Pavlu in drugod, po Štajerskem pri sv. Duhu in tudi drugod, je že veliko častivcev, ki so zapisani v družbo češenja svetega Jožefa v Veinhaus-u. V Ricmanjih blizu Terata je bila leta 1693 ustanovljena in od papeža Inocenca XII poterdjena ta bratovšina; pozneje pa tudi zaterta. Posebno goreči ondodni g. kaplan je to bratovšino zopet oživel in že šteje veliko udov. Tudi po Kranjskem je mnogo častivcev svetega Jožefa zapisanih v družbo v Veinhaus-u.

Gotovo je pa veliko pobožnih Slovencev, ki bi radi se pridružili drugim častivcem tega imenitnega patrona, ako bi le vedeli, kje in kako? Upam, da bom marsikomu vsregel, ako to nekoliko opišem.

A) Kaj je namen družbe češenja svetega Jožefa?

Namen te lepe družbe je, da naj njeni udje sv. Jožefa, tega toliko imenitnega svetnika, vsaki dan v letu posebno časté. Ta družba se s privoljenjem višidubovske gosposke lahko ustanovi v vsaki fari; da se le toliko udov oglasi, da ja namen družbinski dosežen: Zbrati, združiti se mora tri sto in pet in šestdeset udov, ako prevzame sleherni ud po en dan. Ako pa sleherni ud prevzame vsaki mesec po en dan, zadostuje že en in trideset udov. Se vé, da bo namen družbinski toliko bolje dosežen, ako ima več udov, da je vsaki dan v letu po več častivcev.

Sleherni ud si izvoli tisti dan, ki je zanj imenitniši, ali kedar mu je mili Bog kako posebno milost skazal. Vendar ne kaki premakljiv praznik, kakor je velika ali binškošna nedelja. To je, izvoljeni dan naj bo prvi, drugi itd. dan v mesecu (po številu). Vendar ima družbinski predstojnik to skerb, da smé izvoljeni dan prestaviti in razdeliti tako, da je vsaki dan kak častivec vpisan; drugač bi nektre dneve nobenega ne bilo, nektre pa morebiti njih veliko.

Prav in dobro je, da si sleherni ud izvoli tak dan, ki je zanj posebno zanimiv, ali svoj rojstni dan, ali kerstni dan, ali svojega godú dan; ali dan sv. birme, dan pervega sv. Obhajila, ali dan poroke; ali kedar se mu je kaj posebnega prigodilo. Zmed teh imenitnih dni bi jaz posebno priporočal rojstni ali kerstni dan. Ta dan je večidel skoraj neznan, zlasti ljudém bolj priprostega stanú. Naj bi véni zlasti ta svoj dan svetemu Jožefu posvečevali, se spominjali nezmérno velikih milost, ktere smo pri sv. kerstu prejeli; pa pod varstvom svetega Jožefa naj bi tudi ponavljali obljube, ktere smo takrat storili svojemu Bogu, ki nas je sprejel za svoje otroke.

Imena vseh družnikov zapiše sprednik v družbinske bukve na tisti dan, ktereга si sleherni izvoli. Vsaki ud

dobi vpisni listek, ki mu kaže namen te družbe in na katerem je zraven imena njegovega zapisan tudi izvršeni dan. (Konec sledi)

Lavretanske litanije v molitvah in premišljanjih.

(Dalje.)

Mati našega Stvarnika — za nas Boga prosi!

O stvar, išči zavetja in tolažbe pri Materi Stvarnikovi!

Naslov „Mati našega Stvarnika“ je za te, o Marija, visoka čast, za me ubozega grešnika pa velika tolažba.

Povsod in zmerom se slava matere navadno ravna po večji ali manjši slavi, katero uživajo njeni otroci. Kdo med slavne matere ne šteje mater staroslavnih modrijanov, umetnikov, postavodajavcev, junakov in imenitnih kraljev in cesarjev? Kolikokrat svet začuden stermiti, ko bere teh mož junaške dela, opazuje njih umotvore, nehoté kliče: Blažena tvoja mati! Tako cenijo matere onih mož, ki so strohnili ter zginili kakor senca s poveršja zemlje, ki so bili nazadnje tako slabi, da si še za minuto niso mogli podaljšati življenja. O Marija, Mati najslavnejša, ko se na-te spomnim, obmolknem mi jezik in si ne upa več onih mater preslavljati. Tvoja slava vse zatemni. Ti si Mati Stvarnika nebes in zemlje. Ti si Mati Njega, ki je z eno besedo „bodi“ vse vstvaril. Ti si Mati Njega, ki je vsem umetnikom dal um, in jim roko vodil, ki je vsem junakom dal moč in vsem kraljem in cesarjem žezlo v roko in krono slave in moči na glavo. Ti si Mati Njega, ki vse stvari tehta na perstu vsegamogočne roke in jih z enim migljem svoje volje lahko v nič déne. Predno je kaj vstvaril, bil je od vekomaj in tudi po stvarjenji ostane vekomaj ravno tisti, neskončno sveti, vsegamogočni, pravični, dobrotljivi in usmiljeni in vse neskončne popolnosti sam iz sebe imajoči Gospod in Bog. In to Bitje si je tebe izvolilo Mater. Ti, ki si Mati Stvarnikova, imaš veliko moč do njegovega Serca; ne more ti nobene prošnje odreči. Ravno to je pa, kar me z veliko tolažbo napolnuje. Zavoljo tega se bližam tebi kot berač, kateri je tvojemu Sinu neskončno veliko dolžan. Bližam se kot za smert zrel hudobnež, kateremu je sicer tvoj Sin že tolikokrat podaril življenje, akoravno zavoljo svoje nevalečnosti zasluži obsojen biti v večno ječo. O Marija! sodbe Božje me pretresajo in strašijo. „Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih“, rekel je on, ki ni navade imel pretirano govoriti. Med katerimi sem jaz? Kaj bo z menoj, ali bom zveličan ali bom pogubljen? O Jezus! moja večna osoda je v tvojih rokah. V prah ponižan kličem: Moj Jezus, moj Sodnik, milost! O Marija! za Jezusom je moja večna osoda naj bolj v tvojih rokah, tudi pred teboj ponižno kličem: Marija, milost! Čas je morda še prav kratek za-me, nič se ne smé zamuditi. Toraj te prosim, usmili se me, opravljaj svojo materno službo, prosi za-me, da me tvoj Sin enkrat ne postavi na levo, ampak na desno med izvoljene svoje ovčice. O Mati milosti! ne grem spred tebe, dokler ne potolažiš moje prestrašene duše. Pa zakaj si žalostna, moja duša in zakaj me vznemirjaš? O Marija, na te se zanašam, ne bom osramoten. Kakor hladilo na pekočo rano so moji duši besede tvojih zvestih služabnikov — svetnikov, da je velika ljubezen in češenje do tebe za ubozega človeka znamenje, da bo zveličan.

Moja duša, o Marija, je toraj zopet mirna, in ta mir je porok, da si mi blizo in mi boš blizo ostala v življenji, v smerti, v večnosti. (Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. († P. Benvenut.) Nismo še pozabili slavnega rojaka Frančiška Pirca, velikega indijanskega misijonarja, že nam je nemila smert pobrala družega, ki je bil pa misijonar v domači deželi na več strani, pa dobro znan tudi čez meje naše dežele. Prečastiti P. Benvenut Gašpar Crobath, frančiškan, stalni definator, dosluženi gimnazijski profesor, gvardijan, zlato-mašnik, poslavljeni od Nj. veličanstva z zlato svetinjo itd., so 20. t. m. to je, preteklo nedeljo, ob 8 zjutraj po bolehanji kacic treh tednov v Gospodu zaspali. Odveč bi bilo praviti, da so bili večkrat prevideni s ss. zakramenti. Zadnja bolezen, ko se je po mestu zvedila, je zbudila občutno sočutje, skoraj neprenehoma so jih prijatli nekaj obiskovali, nekaj popraševali, kako da je? Vse je želelo, da bi se tako priljubljeni dobrotnik saj za kaj časa še ohranili; pa moči so bile pri že tako slabotnem životu po velikoletnem neprenehljivem delu in trudu že preveč dognane, ure so se iztekle.

Rojeni so bili prečastiti ranjki 6. prosinca 1805 v Stražišu pri Kranju, v red stopili so 10. kim. 1823, slovesno obljubo storili 14. kim. 1826, in posvečeni bili 28. kim. 1828. Sploh znani so kakor prijatelj in tolažnik bolnikov, bodi si v bolnišnici, katero so več lét oskerbovali, bodi si sploh po mestu, ki je vanje imelo posebno zaupanje. Mnogostranske učenosti, da molčimo o bogoslovji, zlasti v klasiških jezikih, nam ni treba popisovati. Iznajdeni so bili med drugim posebno tudi v sadjereji. Vedna dobra volja, priserčna dobrota, preblaga prijaznost do vsacega, neumorna postrežljivost ko spovednika se ne dá prehvaliti, — to je bil poseben dar Božji.

Prijatelj cvetic v življenji so bili P. Benvenut vsi v vencih in cveticah na mertvaškem odru, in v množicah so jih hodili ljudje kropit in molit jim za dušni pokoj.

Pokop prelép je bil v ponedeljek zvečer o 1/2 7, to je, sv. Alojzija dan. Pokopovali so jih milg. stolni prošt Jožef Zupan med obilno azistencijo. Spremljevala jih je k sv. Krištofu silna množica ljudi iz vsih stanov, med njimi premilostni gospod knez in škof Janez Križostom in veliko družih duhovnov, garnizonski častniki, veliko število gospodov izmed poslancev, mestnega zastopa z gosp. županom, iz raznih vradov, iz učiteljstva in družega prebivalstva.

Bog daj zvestemu in gorečemu delavcu v vinogradu Gospodovem — večni mir in pokoj!

Iz Ljubljane. (Nove bogoslovne bukve.) Commentarius in epistolam s. Apostoli Pauli ad Romanos, qui modo typis imprimitur, intra tres hebdomadas prelum relinquet. Quum in hac epistola, uti in nulla alia, expresse et fuse fundamentales pertractentur doctrinae religionis christianae, ea quasi sit summa theologiae s. Pauli, aut, uti s. Augustinus dicit, centrum et fundamentum christianismi, ideo haud necessarium existimo, ad gravitatem ejus ostendendam, nec non ad assiduam ejus lectionem commendandam plura dicere. Quicunque D. D. sacerdotum commentarium hunc exoptant, velint id mihi notum facere, ut eis illum posthac quamprimum mittere possim.

Dr. Klofutar.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano. (Cerkvene slovesnosti in nove cerkvene naprave. Osemstoletnica.) Minuli so naj lepši spomladanski prazniki in ni dolgo tega, kar smo končali prelepo šmarnično opravilo. Z veseljem se spominjamo ginljivih šmarničnih dni, ko so nas slednji dan zvečer ob sedmih vabili mogočni zvonovi v duhovnijsko

cerkev pred krasno ozaljšanim in močno razsvitljenim Marijinim altarjem opravljat za vsak dan odločene premišljevanja in molitve. Prav ginljivo je bilo viditi zadnji dan, ko je ljudstvo jelo zapuščati cerkev in se nekterim kar ni dalo ločiti od Marijnega altarja, zerli so v Marijno podobo, dokler ni nemili cerkvenik zadnje lučice ugasnil in cerkve zagernil v temo.

Praznik sv. Rešnjega Telesa obhajali smo, kakor drugod, z vso mogočo slovesnostjo. Pohvaliti pa moramo ude bratovščine „vednega česčenja presv. Rešnjega Telesa“, ki ima svoj sedež v ljubljanski stolnici; kajti le-ti so mnogo k večji slovesnosti pripomogli, ker so se prav obilno krog svojega bandera zbrali, in deloma s prav težkimi svečami svetili. Bratovsko bandero omislili so si še lansko leto; majhno je sicer, pa je vendar stalo blizo tri sto gold. Omeniti moramo pohvalno tudi mladenčce in dekleta, ki so jako vneti za postavljanje velikanskih mlajev in spletanje lepih slavalokov*), zlasti onih čez široko veliko cesto. Taki slavaloki bili so štirje, vsi po lepih načertih spleteni in kaj okusno z raznimi pregrinjali in drugim dragim lepoticjem ozaljšani. Dva manjši slavaloka bila sta v sosednjih vaséh, v Vižmarjih in na Poljanah. Tudi znamenja za blagoslove delajo se jako okusno in dragoceno, da gotovo daleč na okrog ne tako.

Venec vsem slovesnostim pa je postavilo praznovanje našega patrona, sv. Vida, v praznik njegov, zlasti pa preteklo nedeljo. Slavaloki bili so na novo spleteni in ozaljšani, cerkev sama pa se je znotraj premenila kar v lep cvetlični vert. Vsa je bila ozaljšana z natornimi cveticami, pa tudi vmes z umetnimi, toda s takimi, katerih res ni skoraj ločiti od naravnih.

Novo lepoto je dobila naša cerkev z altarjem sv. Antona Padovana, in na Vidovo nedeljo stali so po vseh altarjih prekrasni, novi mesingasti svečniki, izdelani v delavnicah g. Jakoba Belec-a. Izdelal jih je Belec-ev sin g. Anton, po umetnem obrisu z občudovano natančnostjo; narejeni so iz močne medenine ali mesinga, in za večjo stanovitnost imajo po sredi močno železno véz in so znotraj z neko terdo zmesjo popolnoma zaliti. Taki svečniki imajo nekako dvojno prednost pred vlitimi, namreč ceneji so, in ako po neprevidnosti padejo, ni nevarnosti, da bi se prelomili ali kje počili.

Prelepa ograja krog kerstnega kamena je tudi delo Belec-eva. Naj bode s tem g. Belec v Šentvidu vsem cerkvenim predstojništvu priporočen, kjerkoli potrebujejo kleparskih ali tudi umetnih kovaško-ključničarskih del.

Pred dvema letoma so pri nas, kakor je bilo v „Dan.“ tudi že popisano, orglarji iz Kroke, Zupani, popravili naše orglje, in tudi sedem novih spremenov so jim pridjali. Vse delo se je do zdaj prav dobro ohranilo, nič se ni še pohabilo, tedaj mojstru Zupanu in sinovoma gre pohvala.

Zdaj pa še nekaj. Leta 1885 se ima pri nas obhajati 800letnica, odkar je duhovnija vstanovljena (četravno je prava 800letnica že prej obtekla). Šentvidčanje že ugiblamo, kako bi dostojno obhajali to redko in sično imenitno slovesnost. Lepo bi bilo, da bi tudi oni gospodje duhovni, ki so naši, kakor tudi svetni rojaki, rojeni Šent-Vidci, kaj vkrenili v poslavljenje svoje rojstne fare, zlasti ako bi nam kdo oskerbel kratko zgodovino naše duhovnije. Enako bi bilo želeti, da bi se tisto leto spomnile stare svoje matere fare vse one duhovnije, ki so kdaj pripadale v Šent-Vid, in so nekako

hčere naše staroslavne duhovnije. Ker se polagoma in s premislikom dá kaj boljšega napraviti, kakor pa v enem hipu, zato že zdaj zavračamo na to slovesnost vse, kateri so pri volji za njo kaj storiti! M. T.

Iz Prema. (*Pervo sv. Obhajilo.*) Letos smo obhajali šmarnice skozi celi mesec majnik, katere smo zadnji dan končali s slovesno zjutranjo službo Božjo, z zaupanjem, da bodo nam obilo sadu obrodile za večni in časni blagor. Kmalu za minulimi šmarnicami veseliti smo se imeli priliko družega veselega in pomenljivega dogodka. — Prejelo je v nedeljo 13. t. m. 64 otrok iz tukajšne fare prvo sv. Obhajilo. — To je bil pogled, katerega dovoljno popisati moje pero ni zmožno. Otroci zbrali so se bili že zgodaj zjutraj v tukajšni šoli; ob 6, ko je zvon zapel, šli so s paroma za križem pod vodstvom č. g. fajmoštra Ant. Žgurja, dečki in deklice z gorečimi svečami v rokah, deklice tudi ovenčane, nebeškemu Ženinu naproti. Pridši v cerkev ponovili so pri kerstnem kamenu kerstno obljubo na glas; od tam so se podali k obhajilni mizi, ki je bila z 12 iz svežih cvetic spletenimi venci ozaljšana. Med sv. mašo so častiti gospod do otrok, do staršev in vsih pričujočih imeli obširniši in tako ginljiv govor, da med pričujočimi gotovo ni bilo suhega očesa. Po mašnikovem obhajilu obhajani so bili otroci, in z naj večjo zadovoljnostjo se mora reči, da zveršilo se je vse prelepo in spodbudljivo, otroci so se prav dostojno in spoštljivo obnašali. Po dokončani službi Božji molili so otroci z duhovnim pastirjem še veseli del sv. rožnega venca, ter so potem šli za križem okoli altarja, kjer je vsak poljubil križ in izročil popred dobljeno svečo. Naposled peljali so jih gospod v duhovsko hišo, kjer so v spomin tega presrečnega dneva dobili še spominike. Da se je pa vse to tako veličastno in ginljivo opravila, zahvaliti se je čast. gospodu župniku, kateri se kot pravi dušni pastir premnogo trudijo za vsestranski blagor svojih ovčic.

Pri tej priliki še nekaj. — Naša cerkev slovi kot na deželi ena naj lepših daleč na okoli, kar so sami prevzvišeni g. knezoškof pri lanski birmi poterdili. Ali silna revščina je kriva, da ubogi ljudje pri vsi prizadevi še nekoliko dolga, ki ga cerkev ima, plačati ne morejo. Mnogo olepšave in cerkvenega orodja bi še bilo treba, a ta zadeva zadržuje, da se ne more kaj izdatnega storiti, akoravno je znano, da je tukajšno ljudstvo prav radodarno, zlasti kar se cerkve tiče. Naj bi te verstice našle na kakem odličnem mestu zasluženi odmev.

Z Goriškega, 18. junija. (*Opombica pri vpeljevanji učnega slovenskega jezika v srednjih šolah.*) Ima se storiti začetek k vresničenju že dolgo zahtevane jezikove ravnopravnosti z bližnjim šolskim letom, kakor smo to vsi rodoljubi željno in že davno pa zastoj dosihmal pričakovali. Zato se mi dozdeva potrebno nekaj opomniti, kar zadeva slovenske učne knjige. Mnogim, ki so zlasti od leta 1860 naprej obiskovali srednje šole, to je, gimnazijo ali realko, je znano, kako se je pri tolmačenju nekterih predmetov od strani nekterih novošegnih ali pa samo narodnih profesorjev občutljivo žalil katoliški verski čut. Zlasti se je to rado godilo pri obravnavanju zgodovine. O postanku zemlje — ne „vstvarjenju od Boga“ — se je marsikteri širokousten nemšk profesor držal navadno brezverske teorije in raznih vertoglavih hipotéz brezbožne knjižure: „Zimmermanns-Schöpfung der Urwelt“, *) brez ozira na svetopisemske bukve stvar-

*) O tej priliki moramo enako pohvalo naznaniti tudi mladenčcem in deklicam duhovnije Jezice in dotičnih vasí. Res, nismo se mogli prečuditi njih pridnosti, ko smo vidili mlaje in vso olepšavo.

*) Po „Indexu“ prepovedana knjiga, ktera je, škoda res, kakor prepovedan sad doživela že mnogo natisov ter je razširjena po Nemčiji v neštevilnih, nad 100.000 iztisih. Pis. (Op. Vselej sicer takemu „švindlerskemu“ bahanju — o razširjanji enacih mažarij — ni verjeti. Vred.)

jenja, ktere ravno omenjeni nemški pisatelj le „Mojze-sove basni“ imenuje. Čudovitega, vsemu svetu znanega, preslavnega in zveličavnega dogodka: rojstva Jezusovega — se marsikteremu ošabnemu kulturonoscu ni še vredno zdelo omeniti, ali pa k večemu ga je zato omenil, ker se od tihmal začenja novo letno število. Drugi nam je postavljaj na sméh n. pr. prehod Izraelcev skoz rudeče morje, češ, da se ima pripisovati le bibi, t. j. oseki in plimi. Kedar se je valed oseke (Ebbe) morje odmaknilo, so lahko šli Izraelci skozi, kedar so jo vderli pa Egipčani za njimi, je nagloma priderla plima (Fluth), ki jih je potopila! (Čudo, da bi se to bilo zgodilo samo takrat, potlej pa nikoli več ne? Čudo, da se zarad bibe včasi tudi jadransko morje — saj ob koncu — ne pusuši! Vidite bedarijo teh učenjakov.) Drugi nam je zanikal vse čudeže in svetopisemska prerokovanja; zopet tretji pa, samonarodnjak, nam je razkolno („pravoslavno“) vero, ktere se derži večina Slovanov, potem Husa, Žižka in njegove tovarše vojskovodje, preslavljal kakor perve slovanske boritelje za versko svobodo, in nepremagljive junake proti rimski kuriji, češ, da si je izmislila (!) tisto strašno inkvizicijo ali sodbo zavoljo vere, in to vse tako, kakor to opisujejo razni protikatoliški skaza-zgodovinarji in lažniki, iz kterih le-ti laži prepisujejo. Četerti nam je po vsem opravičeval reformacijo in francosko prekucijo, in tako je šlo brez konca in kraja, da sleherni, ki ni bil že pred od doma in od mladih nog prav terden in prepričan v katoliški veri, je moral saj dvomiti, če ne celó marsikterih resnic zavreči in neveren postati. To je teorija in sad novodobnega šolstva, ktero sem si jaz in že marsikdo drugi skušal. Brez vsega ozira in z vmemarnostjo do vere so večidel vse zgodovinske knjige spisane, in to je, kar v neskušenemu mladenču hoté ali nehoté prej ali slej mora slab sad roditi. — Pred seboj ravno imam tri nemške zgodovinske knjige *) od nepristranskega pisatelja Bumüller-ja, kteri začena s postankom svetá in s stvarjenjem človeka, prvim ali izvirnim grehom, potem opisuje vse prav na svetopisemski podlagi nepokorščino in kazni, dalje Kajnov bratomor, razširjenje in splošno popačenost človeškega rodú njegovo razkropljenje in podivjačenje. Na isti pohvalni podlagi opisuje zgodovino Izraelcev, rojstvo in namen prihoda Zveličarjevega na svet itd., vse tako zanimivo v zgodbe sveta vpleteno, da je vérnemu kristjanu prav nekam dobro pri sercu, ko to čita. Tudi o Slovanih piše spoštljivo, zlasti pohvalno omenja njih zvestobo in težnje po omiki l. 1848—49, kar človek redko kdaj najde pri nemških zgodopiscih. Ravno tako nepristransko govori o reformaciji in blagem cesarju Karlu V, pa o strastnih reformatorjih in valed tega o žalostnih nasledkih, po kterih je bila že tako needina Nemčija še bolj razdjana. O francoski prekuciji l. 1789 piše tako, kakor se spodobi nepristranskemu zgodovinarju, a ne tako, kakor jo je opisoval nek slovenski zgodovinar v „Zvonu“. Omenjeni slavni nemški pisatelj, kterega zgodovina v 3 zvezkih je že mnogo natisov doživela, dobro vé, kako je treba učiti mladost to znanost, ktera, ako se iz drugega cerkvi sovražnega stališča tolmači, ima navadno žalostne nasledke, ki brezvértstvo pospešujejo in mladino kvarijo, česar se tudi naši liberalni kulturoborci veselijo! Ostali zgodovinarji pa se sploh ogibajo kaj čerhniti po svetopisemski podlagi o postanku sveta in človeka; zakaj tako? mi je še neumljivo. In vendar bi imelo stvarjenje svetá in človeka za zgodovinarja naj važniša točka biti, ker s tim mora pač vsakdo začeti zgodovino stare dobe. Pohvaljeni pisatelj pa govori o stvarjenju zemlje

in človeka, česar se ostali zgodovinarji nekam prav boječe ogibajo, ne da bi povedali razloge tega molčanja. Kako je postala zemlja in človek, o tih vprašanjih daje le knjiga razodenja zadostiven odgovor; kakor zgubi mornar na neizmérni vodni puščavi pravo pot, ako se ne ozira na nebeske luči, ktere kažejo, kje da je, in kod naj brodari, tako se godí tem pisateljem, ki so pri omenjenih velikih vprašanjih brez pomoči in v zmoti, ako se ne dajo razsvetljevati žarkom višje luči.

Potem navaja po sv. pismu besede o stvarjenju sveta in človeka ter vse druge važniše dogodke svetne občne zgodovine spravlja v naj lepši sklad s sv. zgodovino. Na tej podlagi naj bi se tolmačila naši mladini vsa zgodovina pri vpeljevanju slovenščine v šole. Kajti naloga zgodovine je, da se kažejo svetne dogodbe mladosti ne le v tisti luči, češ, da človek sam dela zgodovino, temuč da biva višja roka, ki v razvitje človeških dogodb sega. Kdor ima oči za gledanje in ušesa za slišanje, ta spoznava Božjo velikost in mogočnost v naravi ter se uči Boga se bati in ga ljubiti; Bog pa ne zapoveduje le viharjem, blisku in gromu, temuč čuje tudi nad bojnim šumom v bitvi, ko se borijo narodi „za bitje in nebitje“. Božja pravica hodi z vidnimi koraki skoz vso svetno zgodovino; nikdar ne ostanejo brez kazni krivičnosti narodov, kakor nam je med mnogimi drugimi tudi dokaz v naj novejši zgodovini rusko-turške vojne l. 1877—78 in vse, kar je za tem sledilo. Šiba zadene gotovo, ako tudi pozno, ter smelo bi se, kakor govori učen Bumüller, zapisati za gëslo na prvi list zgodovinske knjige: „Učite se pravičnosti, vi umerljivi ljudje, ker ste posvarjeni po zgodovini, ter nikar ne pozabite svojega Boga!“

S takim in enakim mišljenjem naj bi se že berž v začetku mladost oklenila zgodovinske véde, tako bi zajemala iz nje pravo modrost, po kteri bi tudi dosegala ponovljeno krepost, da bi v odločenem krogu tako delovala, kakor bi bilo njej sami in vsi slovenski očetnjavi naj bolj častno in koristno. Ako se zgodovinska véda ne naslanja na to podlago in stališče, potem škoduje ona mnogo več nego koristi. Zgodovina slavnega Bumüllerja tedaj je vse hvale vredna in v tem smislu naj bi se spisala tudi občna zgodovina za srednje šole, da bi se serca dijakov zares blažile, pošteno olikovale in bi mladina kdaj res koristila svojemu narodu.

Tudi naš veleučeni profesor g. Josip Staré, ki spišuje za družbo sv. Mohora „občno zgodovino za slovensko ljudstvo“, se derži pri izraelski zgodovini (I. zvezek, str. 56 i. dr.) svetopisemskega stališča, in ravno tako lepo, če tudi v kratkem, razlaga namen Jezusovega prihoda na svet (glej II. zvezek, stran 253 i. dr.) in vse drugo iz pravega stališča, za kar mu bo naš verni narod vedno hvaležen. Le eno se pogreša, kakor navadno pri večini zgodopiscev (naj mi pa g. pisatelj zato nikar ne zameri), hočem reči, pogreša se zgodovina o stvarjenju vesoljnega sveta in človeka po svetopisemskem navodu, kakor ima Bumüller, kar naj bi bilo saj v kratkem omenjeno. Sploh pa se mora g. pisatelju priznati vsa hvala za trud, s kterim vstreza s to zgodovinsko knjigo bolj omikanim Slovincem. (Konec sledi.)

Od nekod. Spis v „Zg. Danici“: „Pogled po cerkvah“, govoreč zlasti o nespodobnem zaderžanju cerkvenikov po cerkvah je jako vstregel. V neki cerkvi se je pri popoldanski službi Božji prebral z opombo, da to velja za vse in ne samo za cerkvenike, ker dandanes se le preradi ljudje spozabijo, kako na svetem kraju se znajdejo, ko so v cerkvi. In glejte, ko so potem deklice cerkev snažile — ni ga bilo nobenega šundra in govorjenja čuti pri tem. Vse je delalo tiho, v svetem strahu

*) Bumüller's Weltgeschichte in 3 Bänden, für Mittelschulen. Dritte vermehrte und verbesserte Auflage. Freiburg in Breisgau 1854. Pis.

pričenši delo v cerkvi s rožnim venčkom; ko popred ni nobeno opominjanje tolikanj izdalo.

Naj bi se po cerkvah le še bolje skerbalo za snažnost. Res sem videl sem ter tje cerkve snažne in čedne, kakor bi bilo vse ravno novo. Vse res lepo, veselo in vabljivo; ali marsiktero pa sem najdel po altarjih, podobah in stenah zaprašeno, po tléh pa blatno in umazano, da je bilo gnjusno. — V neki podružnici našel sem po klopéh latuce z mlekom postavljene in kruh ravno iz peči vzét, ki se je ondi hladil; za altarjem je imel mežnar spravljene neka od svojih „státév“ za tkanje platna, na koru pa svojo shrambo za suho meso, špeh itd.! Žalostno — prežalostno to, da se hiša Gospodova tako skruni. Zlasti svetilnice pred velikim altarjem so v nekterih cerkvah vse ocmokane. Bog daj vsim pravo spoštovanje do hiše Božje, potem nam bo tudi obilnejše Gospodov blagoslov iz nebes rosil.

Drobtinice od meje hervaške.

Večji del vsaki čita rad o prigodkih, običajih in posebnostih iz bolj daljnih krajev. Ti nas nekoliko bolj zanimajo in spodbujajo, kajti bližnji se nam že bolj navadni zdijo. Za tega del vam, spoštovani čitatelji, podam prvo drobtinico iz jugoslovanske Bosne.

Svetne stvari pustim na stran, ker takove so v mnogih novinah bile že naznanovane. Povedal bodem nekoliko o katolikih in njihovo veri, kar sem sam vidil in skušil.

Po obleki se ne more razločiti, kdo je katolik, staroverec, ali turek; se vé, bogati turčini se razločijo. Na poti v Banjaluko me je srečal mladenec; pozdravim ga: „Hvaljen Bog!“ Odzdravi mi: „Edini Bog“, in vedil sem, da je turčin, ker kristjan, bodisi katolik ali razkolnik, odgovori: „Na vse veke“. Ko doidem v mesto, vprašam nekoga, kateri se mi je po obrazu zdel, da je kristjan, kje da je katoliška cerkva? „Brate, cerkve nije, turčini jesu ju zapalili“, bil je odgovor. Pokazal mi je hišo, v kateri stanuje katoliški župnik s kapelanom. Oba sta redovnika sv. Frančiška Serafa, kakor vsi drugi katoliški duhovni v Bosni. V tej hiši je bila največja soba, začasno cerkva, v kateri so se vsaki dan služile sv. maše; le v nedeljo je bila služba Božja na „grobju“ (pokopališču), v leseni prerovni kapelici. Ni zvonilo, ne se oglasile orglje; ni bilo oltarja, zvon oltarne mise iz dveh desk na čveterih lesenih kolcih.

Pater obesi sv. raspelo na leseno steno, ob enem se je sveta misa pogernila s perti, dve voščeni viti svečici se prižgali in sv. maša se je pričela. Popred je pa še mašnik k abranim vérnim se obrnil in jih opomnil na sv. opravilo, kako in v kateri namen naj molijo. Sv. maša je bila peta, kar je tu navadno vsako nedeljo. Ko je mašnik bral list po latinsko, je zapel neki mladenec slovansko. Ko je odpel mašnik evangelij latinsko, ga je zopet pel slovansko; tako tudi vero, samo da so vero vsi abrani na glas za njim isekali. Pri molitvah deržijo vsi s mašnikom roke raspete na kviško; pri „sanktus“ se veržejo vsi na obrabe in molijo trikrat „sveti“; ko se povzdigne sv. Hostija, vsi roke povzdignejo proti Jezusu v presv. Reš. Telesu in ga potem, na obrazu leže, molijo do: „Tudi nam grešnikom“ itd. Omenim naj tudi, da po evangeliju med sv. mašo je bila pridiga. Po sv. maši je mašnik molil tri Češena-Marije in k vsaki je pristavil: „Devica brez madeža pred porodom, Devica brez madeža o porodu, Devica brez madeža po porodu“ s trikrat: „Slava Očetu“ itd.; naposled še: „Češena si Kraljica“.

Pred in po sv. opravilu so véрни po deset in deset skupaj krog grobov svojih rajnih molili sv. rožni venec.

Kako je pa v naših tako vérnih krajih? Koliko jih stoji pred cerkvijo? Kaj govorijo? Kako se obnašajo? Pa ne samo pred in po sv. opravilu, tudi med službo božjo so marsikteri zunaj, in se mnogi še sv. maše ne vdeležijo, pridige ne slišijo! Kako je pa v cerkvi? Napuh, gizdost je dostikrat v obleki, raztresenost, radovednost, šepljanje, posmehovanje, veliko greha z očmi itd. Kaj tacega ali enacega pri vérnih katolikih v Bosni med nevernimi turčini živečih ni. Tu se mi je zdelo, kakor, da bi bil med prvimi kristjani, kateri so na skrivnem pred pogani na grobih ss. spoznavalcev in marternikov Kristusovih se sbirali, in tolikanj goreče in pobožno službo Božjo opravljali. Na dom gredé so šle ženske naprej same, zadaj pa moški sami. Tri četrti ure od Banjaluke proti severo-vzhodu je stal na malem huncu frančiškanski samostan, kterega so pa naši vojaki sažgali, zato, ker so se bili ustaši v njem vtaborili; pobeglim očetom frančiškanom so dali začasno stanovanje v sapušenem gradiču turškega bega, poleg železnične postaje banjaluške.

Tu se je ravno na zgoraj omenjeni način služba Božja opravljala; toda tu sem so véрни dobajali 3—4 ure daleč. Naj svetejšega Zakramenta tu ni shranjenega, samo pri oo. Trapistih, unkraj reke Verbas a, je tudi sv. Rešnje Telo v cerkvi. Očetje frančiškani, kateri so na farah, ne nosijo očitno redovne obleke, samo pri službi Božji jo imajo; druge krat pa so narodno (kakor narod) oblečeni; kateri so pa v samostanih, se nosijo redovno, akopram jim je dovoljeno se tudi narodne poslužiti.

Ti častiti očetje so v resnici ponižni, ljubeznjivi in goreči dušni pastirji med tolikimi težavami in nevarnostmi, s kterimi so od vseh strani turške sile jim protile. Oni so bili hrabri branitelji vérnih katolikov skoro 300 lét; brez njih bi gotovo katoličanov več v Bosni ne bilo. Kar sem iz pridige in drugih opominov, zapovedi in določil posnel; je bilo razvidno, da ti častiti očetje, sinovi sv. Frančiška Serafa, vodijo vse svoje vérne po opravilu tretjega reda sv. očeta Frančiška.

(Dalje sledi.)

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Iz Štajerskega. — Iz hvaležnosti do Naše ljube Gospé presv. Serca naznanim, da bi v „Danici“ razglasili, kako sva bila jaz in en otrok v smertni nevarnosti obvarovana. Osmega aprila me je neka nevidna moč tako v cerkev gnala, sama nisem vedila zakaj; poklekнем pred Marijin altar in s kratkimi besedami Marijo pozdravim, ker sem imela malo časa, in na zadnje rečem: „O ljuba Gospá presv. Serca! sama ne véм, po kaj sem k tebi prišla; pa ti že veš, kaj mi je potreba; samo to te prosim, vzemi mene in Lojziko v svoje varstvo.“ Dve uri potem pa greva s tistim petletnim otrokom po nekem poti, kar prileti zdvijan konj proti nama; ravno pri zidu ene hiše, kjer se umakniti nisve imele kam, in prav kakor nalaš se je trikrat pri nama osuknil in bercal okoli sebe, tako, da ljudje, kateri so to vidili, so rekli: To je poseben čudež, da nisva bile obe mrtvi. Otroče je bilo brez škode ostalo, mene je pa konj na nogo zadel. Čez kake tri dni sem dobila prisad in noga je močno otekla. Nato dobim pismo od svoje sestre, da je imela protin v roki, in je roko povila s pasom sv. Jožefa, in je ozdravela; to me je poterdilo v zaupanju do sv. Jožefa in sem tudi jaz nogo povila s pasom sv. Jožefa, klicala na pomoč Našo ljubo Gospó presv. Serca in sv. Jožefa, pa obljubila po „Danici“ razglasiti: in

po enem kratkem spanju je oteklina čisto zginila, in tudi rana se je tako kmalo zacelila, da so se vsi čudili.

Tudi v mnogih dušnih zadevah sta mi N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožef milostljivo na pomoč prišla. Koliko hvaležnost sem njima dolžna za toliko ljubezen! — Prosim vse, ki „Danico“ berejo, naj mi pomagajo zahvaliti se, pomagajo častiti N. lj. G. in sv. Jožeta za tolike milosti.

Nevredna služabnica Marije in sv. Jožefa.

Št. 2. Priserčna zahvala Naši ljubi Gospej za milostivo odvernjenje velike nesreče, ktera je očitno pretela podpisanemu, bila pa je na njegovo zaupljivo prošnjo čudovito odvernjenja.

J. Kogej, učitelj.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Sestra priporočuje bolnega brata, ki je v nevarnosti roko zgubiti, za srečno ozdravljenje. — Nekteri otroci za poboljšanje in lepo življenje prav živo priporočeni. — Neki pijanec, da bi se poboljšal. — Oseba v prav veliki zadregi, da bi se reč prav in srečno rešila. — Bolan duhoven, priporočen bolj za pomoč v dušnih težavah, kakor za zdravlje. — Duhoven v veliki dušni stiski z duhovnijani vred. — Mladeneč, da bi mu Marija sprosila zmago samega sebe. — Bratje v prepiru za spravo. — Več ljubezni do Jezusovega presv. Serca in duš v vicah. — Družina za spoznanje Božje volje in nje zvesto spolnovanje, kakor tudi za hišni mir in edinost. — Dušni vodniki z višjim pastirjem vred. — Premagovanje in odprava neke strasti. — Učenec, v velikih stiskah, goreče priporočen za pomoč. Zahvala se k večji časti N. lj. G. presv. S. ročno po uslišanju naznani.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec rožnik 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

28. rožnika. Zapovedani post in predpraznik ss. Petra in Pavla. Sv. Irenej, škof v Lionu, je spreobrnil skor vse prebivalce svojega mesta; mučen l. 202 pod cesarjem Severom. Priporoč.: Duhovnja Česnjska M. D. Karmeljske (600 prebiv.), ž. in m. Moč v spoznavanju sv. vere. Voljno poterpljenje v nadlogah.

29. Ss. Peter in Pavel. Priporoč.: Duhovnja M. D. v Hinjah (2623 preb.), in njih mertvi. Več velikih grešnikov. Bolni in umirajoči.

30. Sv. Bazilid, vojšak, je peljal sv. devico Potamijano na moriše, delal pa je z vso prizanašljivostjo in jo je varoval zoper derhali; zato se mu je po smerti prikazala in mu je krono na glavo posadila; spreobrnil se je in je tudi on za vero umerl pod cesarjem Severom. Priporoč.: Duh. sv. Križa poleg Turna, 2309 duš, in tudi ranjci. Serčno spričevanje sv. vere. Spreobrnjenje vsih v smertnih grehah.

Mesec mal. serpan.

1. mal. serp. Sv. Teodorih (Ditrih), je spreobrnil svojega silno razuzdanega očeta; † l. 533. Priporoč.: Duhovnja sv. Janeza K. v Dolu, 2353 duš, in njihovi ranjci. Domači mir. Sveto in spodobno opravljanje božjih potov.

2. Obiskovanje b. M. D. Priporoč.: Srenje sv. Trojice (2055 d.), z mertvimi vred. Cerkev po vesoljnem svetu. Nedolžni.

3. Ss. Marko in Mucijan, zarad sv. vere ob glavo

djana. Prav majhen pričujoč deček je na ves glas njima klical, da nikakor ne smeta malikom darovati; topli so ga, on pa je še glasneje klical, da je kristjan; nato je bil pobit z nekim drugim, ki je una mučenca k serčnosti budil. Priporoč.: Sv. Janeza K. duhovnja v Mirni (1894 d.), in mertvi. Serčnost malih za čednost. Umirajoči in duše v vicah.

4. Sedma nedelja po Bink. Evang.: Lažnjivi preroki (Mat. 7). Spomin presv. R. Kervi N. G. J. Kr. Pripor.: Št. Lorenška duhovnja (1294 d.), ž. in m. Spokorniki. Zatrenje pobojev in ponočevanja.

Male duhovne vaje.

Svojo vero hočem serčno pričati. V ta namen ss. Petra in Pavla na pomoč klicati.

Listek za raznoterosti.

Strašno škodo je naredila toča po Dolenjskem. Na pol milijona se škoda ceni. Skerbní c. kr. deželni predsednik gospod A. Vinkler je toraj razpisal zbirke po vsi deželi, da se zadetim hitro in izdatno pomaga.

Darove nabira deželno predsedstvo in politični okrajni vradi.

V ljubljanskem Uršulinskem samostanu ste 24. t. m. čč. gospej M. Leopoldina Mahar in M. Katarina Urbanec obhajali 50letnico svojega sprejetja v red sv. Uršule ali zlato obljubo. Perva je še v polni delavnosti, druga že boleha.

Dva križeva pota, v barvenem tisu, čisto izdelana z okviri, prav po nizki ceni, sta na prodaj na vel. tergu št. 11 pri gospej Mariji Götzl-novi, vdovi ranjc. g. Leopolda Götzl-na. Pripravna sta zlasti za kake manjši cerkve. Cena večega je 70 gl., manjšega 50 gl.

Iz Borovnice. (Zakasnjeno.) Minul nam je zopet prijazni majnik. Vsak dan smo se v lepem številu k šmarnicam zbirali pred Marijinim altarjem, ki je bil v ta namen kaj lepo ozališan. Prav serčna hvala prečast. župniku, čast. g. kaplanu, ki pa so nas zapustili in se preselili v Serožeče, — in vaim, ki so pripomogli k tako lepemu opravi, ki nam bo na priprošnje majnikove Kraljice gotovo veliko dobrega sadu rodilo. Tudi za djanje sv. Detinstva mladina tukaj ima veliko veselje in precej jih je že pristopilo. *J. K.*

Njih veličanstvo cesar Frančišk Jožef so darovali 4000 gl. za Dolenjce po toči poškodovane.

Novo mašo bode ss. Petra in Pavla praznik imel naš rojak gosp. Peter Jeram, ki bode to nedeljo, 27. rožnika, posvečen v Ameriki. Pervo nedeljo v mal. serpanu bo ko kaplan preč. gosp. misijonarja Trobec-a v Vabašah imel prvo pridigo. Nova maša pa bode pri našem rojaku č. g. Tori-u. To bodi naznanjeno zlasti tudi njegovim nekdanjim sošolcem, naj se z njim v duhu zedinjajo tisti dan. G. Jeram je doma iz Smoleve pri Železnikih. Bil je ondi posebno priden učenec g. Jož. Levičnika, ki je tudi njegov birmaki boter; potem je enako izversten bil v gimnaziji Kranjski, od koder je šel v Ameriko, in tam pa je bil v kolegiji med vsemi naj prvi. Kakor mnogi drugi, tako se ima tudi gosp. Peter Jeram železniški verli šoli zahvaliti za tako lepi in nagli napredek. Bog mu daj srečo tudi še dalje in veliko blagoslova v novem častitem stanu. Bodi o tej priliki tudi povedano, da preblagi gosp. Jož. Levičnik,

znani posestnik, učitelj in pisatelj, ki je sraven dela za mladino že toliko koristnega spisal, zdaj na očeh boleha. Bodi toraj prijatlo serčno priporočen v molitev, naj mu dobrotljivi Bog na prošnje N. lj. G., sv. Lucije in sv. Jožefa predragi vid ohrani.

Nikarte tako! Tisočletnico, odkar je bila slovenščina ustanovljena kot cerkveni jezik, se ima obhajati po več krajih. Želeti pa bi bilo povsod saj doslednosti; v nekem kraju n. pr. hočejo svoje veselje nad tem pokazati s „plesom“! To se slabo zлага. — Drugi hočejo svoje brate obiskati v nedeljo; pa ob takem času, da se je bati, da sprejemanci in marsikteri izmed sprejemavcev, pa še glédavcev utegnejo biti brez sv. maše. Tudi je nasprotno posvečevanju nedelje, ako se sicer več delj dneva oberne zgoli v veselice.... Brez samére; ne smemo molčati, ker šibe sarad skrunjenja dneva Gospodovega so vedno očitniše.

† V Teržicu je 18. t. m. po daljši bolezni, večkrat previden s ss. sakramenti, umerl daleč znani in spoštovani zdravnik in poštenjak gosp. Tom. Pirc. Bog mu daj večni mir!

Iz Šmarjete, 22. rožn. (*Zopet toča.*) Bog nas tépe in še huje žuga. Veliko škode je napravila toča; skoraj toliko pa tudi povodenj, ki je uno sredo zjutraj na enkrat poblatila na tisuče vóz velike merve. Meni je škode čez 200 gl.; kaj pa drugim! In še vedno nam vsak dan grozi. Pravijo, da v petek je unkraj Gorjancev pobila. V nedeljo opoldan je zopet pri nas bila, na Viniverhu pri št. Janžu je je bilo menda vse belo.

V Idriji se je 23. t. m. končalo 3dnevno preseljevanje 300letnice, odkar je ondotni rudnik živega srebra postal cesarski. Pričujoči so bili med drugimi: minister gr. Falkenhajn, deželni predsednik g. Vinkler, deželni glavar, nekaj poslancev itd.

Iz Boh. Bistrice, 13. rožn. (*Poterdilo.*) Iskrena zahvala za poslanih 10 gl. za sidanje naše cerkve in naj lepši priporočilo v blagovoljno daljno sdatno pomoč v velikih potrebah!

J. Mesar, župnik.

Iz Pazina. Hvaležno zopet prejel za stradajoče: 10 gld. 94 sld. zbirka „Zg. Dan.“ po č. g. J. Dolencu, in 20 gl. po preč. g. dekanu iz Doline J. Jan-u.

Hugo Novljan.

V Karlovcu je umerl č. P. Flor Henrik Frank, v redu sv. Frančiška, roj. v Ljubljani 1824. R. I. P.

Poslednje novice. Bulgarija, stopivša v kolovoz drugih evropskih vlád, je stopila tudi v kolovoz sedanjega pogrezovanja v dolgove. V proštevju od 16. t. m. že ima stroškov čez 26½ milijona, dohodkov pa le nekaj čez 23 milijonov. To je slabo znamenje. — Pomenljiva je opomba angleškega dnevnika „Daily News“, ki pravi med drugim, da velika večina stanovništva na Turškem je keršanska, vladana pa od mohamedanstva, in obnoviti bi se moralo tako, da se moč uzame mohamedanski manjšini in se zroči keršanski večini... To ima pač več v sebi kakor puše in topovi. To bi bila prava rešitev prašanja na Turškem. Bog dobrotni stóri kristjane poprej vredne take rešitve, in nasledovala bo svoboda gotovo.

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Po č. g. Ant. Žlogarju 1 gl.

Za spominek † č. g. Pirca misijonarja: Č. g. Drag. Hut 1 gl. — Č. g. Jan. Varl 1 gl.

Za Ciril-Methodove bratovšine misijone: G. Jak. St. Tonov 1 gl.

Za družbo sv. Vincencija št. Jakopskega oddelka: Neimen. dobrotna roka 50 gl.

Za redovnike Trapiste v Bosni: Marija Selak 5 gl. — Preč. g. prof. A. Zamejic izročil 10 gl.

Pogovori s gg. dopisovalci.

G. K.: Potnik dobro došel. Pozdrav! — A.: Je že vse lepo vravnano po Vaši volji.

VABILO

k naročevanju na

„ZGODNJO DANICO“

za drugo polovico l. 1880.

Druge tvarine, ki se ne mara raji beró, kakor „Vabilo“, so skor ves prostor zasédle. Toraj le malo beséd. Znana je „Danica“ in njeno djanje, — in če komú morebiti ne, jo lahko spoznava iz vsake številke. Njena priljudna prošnja toraj je: Pustite jo pod streho zopet do novega leta, ali saj na prvo eno četrtertletje! Hvala priserčna prijatlo, sodelavcem, naročnikom! Prosimo še dalje! Vsim: „Pomozi Bog!“

„Zgodnja Danica“ stane:

za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., — v tiskarni prejimana 2 gold.

„čert “ “ “ 1 “ 30 “ — “ “ “ 1 “

Naročnina naj se po najcenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani“.

Vredništvo in založništvo.